

HISTORIE STAVEBNICTVÍ KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

STAVOPROJEKT HRADEC KRÁLOVÉ 1948-1998

Projektová organizace v Hradci Králové vznikla jako součást znárodnovacího procesu v roce 1948 kdy jako součást Československých stavebních závodů začala 1. září působit projektová složka sídlící v budově Průmyslové školy stavební. Složku založil Ing. arch. Zdeněk Beneš (pozdější dlouholetý pracovník a čestný člen ČKAIT) z pracovníků některých soukromých firem. Již od 1. října 1948 se tato projektová složka stala součástí celostátního Stavoprojektu n. p. Postupně se zvyšoval počet pracovníků a když bylo potřeba několika tříd musel školu opustit. Přesídlil do státem likvidované továrny na mýdlo fy. Pilnáček na Pospíšilově třídě a poté do další likvidované továrny na cukrovinky Jitřenka. V roce 1949 vedl projektovou složku Ak. arch. František Bartoš a po něm v témže roce Ing. Otakar Nový. Dále jej vedl Ak. arch. Doc. Dr. Jan Rejchl, autor mnoha významných budov v Hradci Králové.

V roce 1951 se projektová složka stala součástí Státního projektového ústavu pro projektování sídlišť Stavoprojekt se sídlem v Praze, nejprve v paláci Koruna a později bylo ředitelství ve Vodičkově ulici a řídila Oblastní ateliery. Jeho vedením v Hradci Králové byl pověřen Jindřich Bartoš. V letech tvrdého znárodnování, likvidace podniků a budování nových, hledal atelier svoje postavení ve výstavbě Východních Čech. Začal projektovat první bytové objekty (dvouletkové domy) i první sídliště (Orlická a Labská kotlina v Hradci Králové), ale i řadu průmyslových objektů.

Historie Stavoprojektu Hradec Králové jako samostatného podniku se začala psát v roce 1956. Tehdy při jedné z mnoha reorganizací byly odděleny ateliery pro projektování bytových objektů a přiřazeny jako projektová složka k n. p. Pozemní stavby Hradec Králové. Z druhé části byl vytvořen Krajský projektový ústav Hradec Králové, který sídlil v budově KNV (dnešní Magistrát města) a byly k němu přiřazeny dříve samostatné ateliery Trutnov a Jičín, které zůstaly součástí podniku po celou další dobu. Do čela KPÚ byl postaven dřívější šéf atelieru Trutnov pan Josef Šanda, který ústav řídil až do roku 1960.

V tomto roce vyhlásil prezident Novotný „dobudování socialismu“ a současně velkou územní reorganizaci, která vytvořila na území Československa 10 krajů. Ve Východočeském kraji se sídlem v Hradci Králové byla vytvořena jedna velká projektová organizace Krajský projektový ústav v Hradci Králové, do níž byly sloučeny KPÚ Hradec Králové a Pardubice.

Pardubický KPÚ měl kromě vlastního ústavu, ještě atelier v Chocni (určitou dobu i v Chrudimi) a útvar Průzkumných prací v Trnové. Současně se vrátili i pracovníci delimitovaní do Pozemních staveb. Rázem tak vznikla mohutná projektová organizace o 445 pracovnících. Do čela této organizace byl jmenován Ing. arch. Vladimír Hájek, pan Šanda se stal technicko-provozním náměstkem.

V roce 1965 bylo ke KPÚ připojeno Urbanistické středisko KNV, do té doby samostatné, vedené Ing. arch. Milanem Michalíkem a po další reorganizaci dnem 1. 7. 1966 vznikl Stavoprojekt v Hradci Králové. V té době měl již 570 pracovníků, kteří sídlili v řadě prostor po Hradci Králové i po kraji. Ředitelem podniku se stal Ladislav Paleček, jeho náměstkyně pan Šanda a Ing. Josef Kučera. S rozšiřováním KNV ovšem začal v budově Stavoprojekt překážet. To bylo podstatou přidělení finančních prostředků na výstavbu nové budovy na sídlišti Slezské Předměstí. Ta se začala stavět v roce 1967, a jak bylo v těch letech zvykem, v akci „Z“, takže pracovníci Stavoprojektu kromě projektování, chodili i na brigádu. Výstavba byla ukončena v roce „Pražského jara“ – 1968 a od 1. ledna 1969 začal Stavoprojekt Hradec Králové sídlit ve vlastní budově na Slezském Předměstí. Od té chvíle počet pracovníků dále stoupal a v období největšího rozvoje měl 700 pracovníků. Postupně se stal dominantní projektovou organizací „Komplexní bytové výstavby“ ve Východočeském kraji. Době normalizace byl obětován technický náměstek pan Šanda a na jeho místo jmenován Ing. Václav Zima. Ze zdravotních důvodů odstoupil 1. 7. 1973 Ladislav Paleček a na jeho místo byl jmenován Ing. arch. Václav Bouček, který přišel z Liberce. Pod jeho

řízením dosáhl ústav největšího rozvoje. Silou své osobnosti zaštitoval projektanty vůči vnějším tlakům a uvnitř zajistil klidné a přátelské prostředí v období normalizace a téměř nevídanou míru svobody projevu. Projektová organizace budovala nové objekty pro středisko Trutnov, přístavbu a modernizaci střediska v Pardubicích, novou budovu Průzkumného útvaru v Pardubicích, Jiráskova ul., přístavbu střediska v Chocni a dvě další přístavby v Hradci Králové – skladové a reprografické provozy a osmipodlažní přístavbu hlavní budovy. Ta byla dokončena paradoxně až v roce 1991. Současně dbal o rozvoj nejmodernějších technologií projektování, dokázal vymručet na stranických orgánech devizové prostředky na nákup reprografických strojů a výpočetní techniky a Stavoprojekt Hradec Králové se v tomto oboru stal hlavní projektovou organizací v republice. Současně držel ochrannou ruku i nad tvůrčími počiny architektů. Nejenom, že umožnil jejich profesní růst, z něž těží dodnes, ale dokázal i bojovat se stavebními organizacemi za jejich projekty. Díky tomu města Východních Čech ani v době nejzběsilejší prefabrikace neztratila svou tvář a za projekty Stavoprojektu, byť poplatné své době, se nemusí nikdo stydět.

Když po jedné z pútek se stranickými orgány musel odejít, skončila zřejmě nejlepší éra tohoto projektového ústavu. Na jeho místo nastoupil dne 1. 1. 1984 Ing. Václav Zima, který se sice snažil pokračovat v téže politice, ale doba se již měnila. Technickým náměstkem se stal Ing. arch. Jiří Hác a po odchodu do důchodu Ing. Josefa Kučery se stal 23. 1. 1985 ekonomickým náměstkem Ing. Vladimír Blažek, CSc. V následných letech „perestrojky“ se uvolňovala politická atmosféra v ústavu, postupně se zaváděly prvky ekonomického řízení. Po přijetí zákona o státním podniku se od 1. 1. 1989 stal Stavoprojekt Hradec Králové státním podnikem. Diskuse o ekonomickém řízení, volby rady pracovního kolektivu i ředitele přinášely vzrušenou atmosféru.

Již dne 20. 11. 1989 se podnik plně připojil k podpoře stávky pražských studentů, o pár dní později rozpustil jako jeden z prvních stranickou organizaci a připojil se ke generální stávce. Po ní dosavadní ředitel nevydržel novou politickou situaci a opustil podnik, do něž se již nikdy nevrátil. Z vůle pracovního kolektivu a jmenováním KNV převzal funkci ředitele Ing. Vladimír Blažek, CSc. V této funkci fungoval do 31. 12. 1991, kdy přešel do soukromé sféry.

Se změnou společenských poměrů však přišla i touha po privátní realizaci, po rozpuštění velkého ústavu. Jakmile byla dána možnost, začali zaměstnanci houfně opouštět ústav a zakládat si soukromé firmy. Co bylo horšího, začali pracovat soukromě vedle svého zaměstnání a situace se stávala těžko kontrolovatelnou. Skupina pracovníků na řadě porad řešila jak převést podstatu podniku do nové éry. Ale události šly rychle dál. S koncem KNV 31. 12. 1990 se ústav rozpadl na 4 samostatné státní podniky – Pardubice, Trutnov, Průzkum a Hradec Králové. Nástupcem se stal Stavoprojekt podnik města Hradec Králové s. p. To však byl pouze přechodný stav. Rapidně klesal počet pracovníků – 235 na počátku roku 1991 a 157 na konci. Ale to již byla další kapitola, začal boj o kontrolu majetku v rámci velké privatizace. Podle zákona o velké privatizaci podal podnik Privatizační projekt. V těžkém boji s městem Hradec Králové o budovu, byl projekt přijat a dne 1. 1. 1992 vzniká Stavoprojekt Hradec Králové a.s. Bylo zvoleno představenstvo a dnem 1. 5. 1992 se stává předsedou představenstva Ing. Bohumil Rusek. A probíhají dvě kola kupónové privatizace, v nichž se stávají akcionáři Stavoprojektu stovky lidí, zejména stávajících i bývalých pracovníků.

A teď jde o charakter budoucího užití budovy. Skupina bývalých pracovníků zakládá společnost Hradecké stavební centrum s.r.o. jejímž cílem je zachovat budovu i image Stavoprojektu jako centrum stavebnictví kraje umožňující reálnou existenci soukromým projektovým a stavebním firmám za podmínek ekonomicky přijatelného pronájmu. Tento cíl se podařilo naplnit, po tuhém boji s dvěma „privatizátory“ se podařilo získat majoritní většinu akcií, získat vlastnictví objektu, splatit dluhy Fondu národního majetku (jako jedni z mála) a postupně vyplatit za solidních podmínek individuální akcionáře. Hradecké stavební centrum funguje jako centrum stavařů dodnes, sídlí tu ČKAIT, ČSSI, SPS, pořádají se tu výstavy, akce celoživotního vzdělávání, Stavba roku, dokonce tu stále ještě pracuje několik firem vzniklých z původních atelierů Stavoprojektu.

Jeho existence se uzavírá po padesáti letech odchodu posledních pracovníků dne 1. 1. 1997 vstupem do likvidace – likvidátor Ing. Ladislav Zajíček a definitivním výmazem dne 21. 9. 1998

Seznam významných realizovaných projektů:

Projekty bytové výstavby

- Hradec Králové – Orlická a Labská kotlina, Slezské předměstí Jih a Sever, Moravské předměstí
- Pardubice – Polabiny, Dubina
- Trutnov – Podměstí, Staré město
- Náchod – Plhov
- Turnov
- Rychnov n/K
- Chrudim
- Havlíčkův Brod
- Ústí n/O
- Vamberk
- Žamberk
- Broumov
- Semily
- Svitavy
- Hořice
- a další v kraji – mimo kraj
- Praha
- Teplice
- Třinec
- Ústí n/L
- Litvínov

Územní plány rozvoje většiny měst v Královéhradeckém kraji. Dle většiny z nich se pracuje dodnes.

Projekty dopravních staveb z nich zejména řešení II. silničního okruhu v Hradci Králové, trasy silnic I. třídy – obchvat Jičína, obchvat Turnova, Hradubická silnice, Autodráha Pardubice, řada z nich se uskutečňuje v původní koncepci teprve v současné době – ať jde o vedení dálnice D11, obchvat Vamberka, řešení terminálu hromadné dopravy v Hradci Králové a další.

Objekty občanské vybavenosti např. hotely Černigov, Alessandra v Hradci Králové, Labe v Pardubicích, objekt centra Aldis v Hradci Králové, Kulturní domy v Ústí n. L, Třinci, Ústí n. O, Svitavách, areál kolejí LF v Hradci Králové, objekty Fakultní nemocnice v Hradci Králové, sportovní objekty hala Slavia v Hradci Králové, zimní a letní stadiony v Hradci Králové a Třinci, řada administrativních budov.

STAVOPROJEKT HRADEC KRÁLOVÉ 1/H

Projektová složka Československých stavebních závodů np.	
Založení	1. 9. 1948
Statutární zástupce	Ing. arch. Zdeněk Beneš
Sídlo	Průmyslová škola stavební Hradec Králové
Pracovníků	12
Poznámka	Pardubice ze soukr.
Oblastní atelier pro Východní Čechy ČSSZ np.	
	1949
Statutární zástupce	Ak. arch. Ladislav Machoň
Sídlo	Praha – palác Koruna – Hradec Králové složka
Pracovníků	23
Poznámka	Kancelář Ing. arch. Kalvody
Ředitelství	1950
Statutární zástupce	Ing. arch. Jiří Voženílek
Sídlo	Likvidovaná továrna Pilnáček Pospíšilova tř.
Poznámka	Atelier ČSSZ od 1. 1. 1949
Sídlo	Likvidovaná továrna Pilnáček Pospíšilova třída
Státní projektový ústav pro projektování sídlišť a inženýrských staveb Praha - Stavoprojekt	
	1. 3. 1949
Statutární zástupce	Ak. arch. Doc. Dr. Jan Rejchl
Sídlo	Praha – Vodičkova ulice
Poznámka	Restaurace u Panýrků
Reorganizace	1951
Statutární zástupce	Jindřich Bartoš
Sídlo	Bývalá továrna Jitřenka Dukelská třída
Poznámka	Chrudim Pobočka Trutnov 1949 Pracoviště Mnichovo Hradiště Pracoviště Jičín
Projektová složka Pozemních staveb Hradec Králové np. a Krajský projektový ústav Hradec Králové	
Rozdělení	1. 1. 1956
Ředitel	Josef Šanda
Sídlo	Budova KNV (dříve Finanční úřady), tř. ČSA, část 2. a třetí patro a kanceláře v ul. Kotěrova, Žižkovo nám., Divišova, Pouchov
Poznámka	Pobočka Choceň 1949
Krajský projektový ústav Východočeské kraje	
Sloučení	1. 1. 1960 Hradec Králové+Pardubice
Vedení	Ing. arch. Vladimír Hájek - ředitel Josef Šanda - TPN
Sídlo	Budova KNV (dříve Finanční úřady), tř. ČSA Pardubice Divadelní ulice
Výroba	1960 – 18, 4 mil. Kčs 1961 – 20,0 1962 – 22,0 1963 – 20,0 1964 – 19,0
Počet pracovníků	1960 – 445 – sloučení 2 projekt. složek ve Vč. kraji

	1961 – 460
	1962 – 490
	1963 – 500
	1964 – 500
	1965 – sloučením s Urbanistickým střediskem
Počet pracovníků	1965 - 520
Sídlo	Projektové středisko Trutnov - náměstí
Výroba	1965 – 22,0 mil. Kčs
Stavoprojekt v Hradci Králové	
	1. 7. 1966
Vedení	Ladislav Paleček – ředitel Ing. Josef Šanda – technický náměstek Ing. Josef Kučera – ekonomický náměstek
Sídlo	Projektové středisko Choceň - náměstí
Výroba	1966 – 24,0 mil. Kč 1967 – 27,0 1968 – 35,0
Počet pracovníků	1966 – 570 1967 – 570 1968 – 580
	1966 Výstavba nové budovy Stavoprojektu
Stavoprojekt Hradec Králové - KPÚ	
Přestěhování z KNV	1. 1. 1969
Sídlo	Hradec Králové 3, Jižní 870
Výroba	1969 – 45,0 mil. Kč 1970 – 44,0
	1. 4. 1971 – Ing. Václav Zima - TN
	1971 Přístavba a přestavba střediska Pardubice
Výroba	1971 – 43,0 1972 – 42,0
Počet pracovníků	1969 – 590 1970 – 633 1971 – 621 1972 – 605 1973 – 620 1974 – 631 1975 – 646 1976 - 646
	1. 7. 1973
Vedení	Ing. arch. Václav Bouček – ředitel Ing. Václav Zima – technický náměstek Ing. Josef Kučera – ekonomický náměstek
	1974 – 1977 Přístavba planografie Hradec Králové
	1976 – Přístavba budovy střediska Choceň
	1979 – Provozní budova Trutnov Polská ulice
	1982 – Provozní budova Pardubice Jiráskova ulice
	1. 1. 1984
Vedení	Ing. Václav Zima – ředitel Ing. arch. Jiří Hác – technický náměstek Ing. Vladimír Blažek, CSc – ekonomický náměstek
	1987 – 1991 Přístavba provozní budovy Jižní 870–87-89

Stavoprojekt Hradec Králové, státní podnik	
Pověřený řízením	6. 12. 1989 Ing. Vladimír Blažek, CSc
Výroba	73,6 mil. Kč
Počet pracovníků	674
	31. 12. 1990 Konec KNV
Počet pracovníků	1990 – 643
Výroba	1990 82,9 mil. Kč
Rozdělení	Stavoprojekt Hradec Králové – 235 osob Stavoprojekt Pardubice p.m. – 64 osob Stavoprojekt Trutnov p.m. – 45 osob Průzkumné činnosti s.p. Pardubice – 30 osob Odchod – 266 osob
Počet pracovníků	1991 - 157
Stavoprojekt podnik města Hradce Králové, s.p.	
Ředitel	od 1. 1. 1991 Ing. Vladimír Blažek, CSc
Stavoprojekt Hradec Králové, a.s.	
Zapsán	1. 5. 1992
Představenstvo	Ing. Bohumil Rusek - předseda
Kupónová privatizace	1993
Nástupce v privatizaci	1995 Hradecké stavební centrum s.r.o. 1996 Hradecké stavební centrum, a.s.
Stavoprojekt Hradec Králové, a.s. v likvidaci	
Do likvidace	1. 1. 1997
Likvidátor	Ing. Ladislav Zajíček
Vymazáno	21. 9. 1998